ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1955

Vyhlásené: 17.09.1955 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

43

Zákon

z 30. augusta 1955

o československých kúpeľoch a žriedlach

Národné zhromaždenie Československej republiky uznieslo sa na tomto zákone:

Časť I
Úvodné ustanovenia

§ 1

(1) Prírodné liečebné kúpele a prírodné liečivé zdroje, na ktoré je Československá republika zvlášť bohatá, sú pre svoje liečivé účinky dôležitým činiteľom v starostlivosti o zdravie ľudu; zlepšujú zdravotný stav nemocných, prispievajú k rýchlemu obnoveniu ich pracovnej schopnosti, spomaľujú stárnutie, znižujú nebezpečie ich predčasného vyradenia z pracovného procesu a pomáhajú zabezpečovať zdravý rozvoj novej generácie.

(2) Aby prírodné liečebné kúpele a prírodné liečivé zdroje mohli sa pre tieto účely plne využiť, poskytuje sa im osobitná ochrana a vytvárajú sa najpriaznivejšie podmienky pre ich rozvoj.

§ 2

Ochrana prírodných liečebných kúpeľov a prírodných liečivých zdrojov a vytvorenie podmienok pre ich rozvoj musia sa vykonávať plánovite a tak, aby iné spoločenské záujmy boli tým dotknuté len v miere potrebnej pre túto ochranu.

§ 3

Prírodné liečebné kúpele sú zariadenia preventívnej a liečebnej starostlivosti, ktoré pri vykonávaní tejto starostlivosti využívajú predovšetkým miestne prírodné liečivé zdroje alebo priaznivé klimatické podmienky (kúpeľná starostlivosť).

§ 4

Prírodné liečivé zdroje sú zdroje prirodzene sa vyskytujúcich vôd, plynov a emanácií, ako i ložiská prirodzene sa vyskytujúcich peloidov (rašelín, slatín, bahien a iných zemín), pokiaľ sú užitočné pre ľudské zdravie, takže možno ich používať na liečebné účely.

§ 5

Za kúpeľné miesto vyhlási vláda na návrh ministra zdravotníctva územie, na ktorom sú alebo sa majú zriadiť prírodné liečebné kúpele.

Časť II
Národné výbory v kúpeľných miestach

§ 6

Národné výbory v kúpeľných miestach sa starajú o všestranný rozkvet prírodných liečebných kúpeľov, starajú sa o stále zdokonalenie všetkých zariadení slúžiacich ich návštevníkom a vytvárajú vo svojich obvodoch priaznivé podmienky kúpeľného prostredia. Pritom najmä
sa pričiňujú o ochranu prírodných liečebných kúpeľov a prírodných liečivých zdrojov pred všetkými rušivými vplyvmi,
sa starajú o plánovitú údržbu, výstavbu a zlepšovanie všetkých zariadení slúžiacich kúpeľom a ich návštevníkom i o výstavbu celého kúpeľného miesta,
sa pričiňujú o potrebné zdravotné, hygienické a protiepidemické opatrenia, ako i opatrenia na zabezpečenie pokoja v kúpeľných miestach,
sa starajú o dokonalé zásobovanie kúpeľného miesta i návštevníkov kúpeľov všetkými potrebami a organizujú dopravu tak, aby zodpovedala potrebám kúpeľného miesta a požiadavkám jeho návštevníkov,
sa pričiňujú o neustály kultúrny rozkvet kúpeľného miesta a o hodnotné kultúrne programy pre jeho návštevníkov,
sa starajú v spolupráci s inými orgánmi a organizáciami všestranne o to, aby kúpele boli strediskom účinnej liečby i miestom príjemného pobytu,
plnia aj ostatné svoje úlohy tak, aby boli vytvárané priaznivé podmienky kúpeľného prostredia.

§ 7

(1) Vo významných kúpeľných miestach môže vláda nariadením upraviť organizáciu a postavenie národných výborov a ich výkonných orgánov tak, aby sa mohli predovšetkým zamerať na plnenie úloh súvisiacich s výstavbou týchto kúpeľných miest a na starostlivosť o ich návštevníkov; vláda môže v týchto kúpeľných miestach tiež zriadiť mestské národné výbory a určiť, že mestské národné výbory, prípadne miestne národné výbory v takých miestach sú bezprostredne riadené vládou.

(2) Pre úlohy vyplývajúce z riadenia národných výborov vo významných kúpeľných miestach môže vláda zriadiť svoje orgány a vymedziť ich pôsobnosť.

§ 8

(1) Územné obvody mestských a miestnych národných výborov v kúpeľných miestach, ktoré sú bezprostredne riadené vládou, určí vláda, ktorá môže tieto územné obvody aj meniť; určenie územných obvodov a ich podstatné zmeny vykonáva nariadením.

(2) V kúpeľných miestach, v ktorých je mestský národný výbor riadený bezprostredne vládou, vláda tiež rozhoduje o vytvorení mestských obvodov, o podstatnej zmene týchto obvodov a o ich zrušení; iné územné zmeny vykonáva mestský národný výbor, ktorý pred rozhodnutím zistí stanovisko zúčastnených obvodných národných výborov.

Časť III
Ochrana prírodných liečebných kúpeľov

§ 9

(1) Pre jednotlivé kúpeľné miesta sa vydávajú kúpeľné štatúty. V kúpeľnom štatúte sa bližšie vymedzí rozsah kúpeľného územia a určia sa v ňom aj potrebné ochranné opatrenia v kúpeľnom mieste a podmienky zabezpečujúce riadne vykonávanie kúpeľnej starostlivosti; pritom sa v ňom najmä určí, ktorá činnosť a akým spôsobom sa v kúpeľnom mieste obmedzuje, prípadne zakazuje a aké zariadenia sa nesmú v ňom zriaďovať.

(2) Ak to bude na ochranu prírodných liečebných kúpeľov potrebné, určia sa aj mimo kúpeľného miesta ďalšie ochranné opatrenia na zamedzenie činnosti škodlivej prírodným liečebným kúpeľom, prípadne sa vytýčia okolo kúpeľného miesta ochranné pásma, v ktorých sa taká škodlivá činnosť obmedzí alebo zakáže.

§ 10

(1) Kúpeľné štatúty vydá, prípadne ochranné pásma a iné ochranné opatrenia určí pre významné kúpeľné miesta a pre kúpeľné miesta, pri ochrane ktorých by boli dotknuté dôležité hospodárske záujmy, vláda. Pre ostatné kúpeľné miesta vydá kúpeľné štatúty, prípadne určí ochranné pásma a iné ochranné opatrenia, príslušný krajský národný výbor; pred rozhodnutím si vyžiada stanovisko orgánu povolaného na potvrdenie príslušného územného plánu.

(2) Nevyhnutné dočasné opatrenia určí inšpektorát na ochranu prírodných liečebných kúpeľov a prírodných liečivých zdrojov (§ 16 ods. 1) po prejednaní so zúčastnenými výkonnými orgánmi krajského národného výboru a pri mestských a miestnych národných výboroch, bezprostredne riadených vládou, s kompetentnými ústrednými úradmi.

Časť IV
Ochrana a využitie prírodných liečivých zdrojov

§ 11

(1) O tom, či ide o prírodný liečivý zdroj, rozhoduje minister zdravotníctva.

(2) Dňom vyhlásenia za liečivý sa stáva prírodný liečivý zdroj národným majetkom.

§ 12

(1) O využití prírodných liečivých zdrojov rozhoduje minister zdravotníctva; ak spadá správa prírodného liečivého zdroja do pôsobnosti iného ústredného úradu alebo orgánu, urobí tak po dohode s ním.

(2) Využitie prírodných liečivých zdrojov musí sa plánovať tak, aby spotreba zodpovedala ich kapacite a aby sa využili predovšetkým pre účely kúpeľné. Smerný plán využitia prírodných liečivých zdrojov zostaví Ministerstvo zdravotníctva; určí v ňom tiež množstvo produktov prírodných liečivých zdrojov, ktoré sa smú použiť pre iné účely než pre kúpeľnú starostlivosť.

§ 13

(1) V okolí prírodných liečivých zdrojov sa určia ochranné pásma, v ktorých sa zakáže alebo obmedzí hospodárska alebo iná činnosť, ktorá môže porušiť alebo nepriaznivo ovplyvniť výdatnosť, fyzikálne vlastnosti, chemické zloženie alebo hygienickú nezávadnosť prírodného liečivého zdroja. Ochranné pásma sa podľa povahy prírodného liečivého zdroja a podľa hydrologických, geologických a vegetačných pomerov určia tak, aby sa prírodné liečivé zdroje čo najlepšie využili.

(2) Ak to bude potrebné, určia sa na ochranu prírodných liečivých zdrojov jednotlivé ochranné opatrenia i mimo ochranných pásem.

§ 14

(1) Ochranné pásma, prípadne ďalšie ochranné opatrenia pre prírodné liečivé zdroje, pri ochrane ktorých by boli dotknuté dôležité hospodárske záujmy, určí vláda a pre ostatné prírodné liečivé

zdroje príslušný krajský národný výbor; krajský národný výbor si pred rozhodnutím vyžiada stanovisko orgánu povolaného na potvrdenie príslušného územného plánu.

(2) Nevyhnutné dočasné ochranné opatrenia určuje inšpektorát pre ochranu prírodných liečebných kúpeľov a prírodných liečivých zdrojov po prejednaní so zúčastnenými výkonnými orgánmi krajského národného výboru.

§ 15

Ustanovenia o prírodných liečivých zdrojoch platia i o zdrojoch prirodzene sa vyskytujúcich minerálnych vôd stolných. Minister zdravotníctva však môže preniesť pôsobnosť podľa § 12, pokiaľ ide o tieto zdroje, na iný ústredný úrad alebo orgán po dohode s ním.

Časť V
Orgány na ochranu prírodných liečebných kúpeľov a prírodných liečivých zdrojov

§ 16

(1) Dozor na opatrenia pre ochranu prírodných liečebných kúpeľov a prírodných liečivých zdrojov a na ich využitie vykonáva Ministerstvo zdravotníctva. Na vykonanie tohto dozoru sa zriaďuje v Ministerstve zdravotníctva inšpektorát na ochranu prírodných liečebných kúpeľov a prírodných liečivých zdrojov, ktorý na Slovensku vykonáva svoju pôsobnosť prostredníctvom oblastného inšpektorátu, ktory sa zriaďuje v Povereníctve zdravotníctva.

(2) Podrobné predpisy o ochrane prírodných liečebných kúpeľov a prírodných liečivých zdrojov a o ich využití vydáva minister zdravotníctva po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

§ 17

Inšpektorát vykonáva tieto úlohy:

1. dozerá na dodržiavanie opatrení na ochranu prírodných liečebných kúpeľov a prírodných liečivých zdrojov,
2. určuje nevyhnutné dočasné ochranné opatrenia,
3. dozerá na dodržiavanie ustanovení kúpeľných štatútov,
4. vykonáva potrebné vyšetrenia a podáva posudky pri vyhlasovaní miesta za kúpeľné a pri vyhlasovaní prírodného zdroja za liečivý,
5. podáva posudky pre výstavbu kúpeľného miesta a pre využitie prírodných liečivých zdrojov,
6. pripravuje vymedzenie ochranných pásem pre prírodné liečebné kúpele a prírodné liečivé zdroje a robí opatrenie na jeho uskutočnenie,
7. sleduje pomery hydrologické, klimatické, geologické a vegetačné, vedie ich v evidencii a odporúča podľa nich ďalšie opatrenia potrebné na ochranu prírodných liečebných kúpeľov a prírodných liečivých zdrojov.

§ 18
Poverené osoby pri výkone pôsobnosti podľa tohto zákona

1. sú oprávnené
   a) vstupovať na cudzie nehnuteľnosti a do cudzích objektov a zariadení, ak sa preukážu potvrdením kompetentného orgánu, prípadne tiež povolením podľa osobitných predpisov, a vykonávať v nich potrebné práce, prieskum alebo dozor,
   b) odoberať v potrebnom množstve vzorky pre konané vyšetrenie,
   c) požadovať potrebné doklady a údaje,

d) dávať pokyny na odstránenie zistených závad,

2. sú povinné

a) zachovávať tajomstvo o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedeli pri svojej činnosti,

b) dbať na to, aby škoda, ktorej sa nemôžu pri výkone svojej činnosti vystríhať, bola čo najmenšia.

Časť VI
Spoločné a záverečné ustanovenia

§ 19

(1) Nehnuteľnosti a práva, ktoré sú potrebné na využitie prírodných liečivých zdrojov a pre potreby prírodných liečebných kúpeľov, možno vyvlastniť, ak nedôjde k dohode.

(2) Vyvlastnením možno dosiahnuť prechod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a zriadenie práva stavby alebo vecných bremien na nehnuteľnostiach.

(3) Pre vyvlastňovacie konanie, spôsob a čas platenia náhrady za vyvlastnenie, pre vstup na vyvlastnenú nehnuteľnosť a pre jej užívanie pri začatí vyvlastňovacieho konania platia obdobne ustanovenia zákona č. 280/1949 Zb., o územnom plánovaní a výstavbe obcí, vládneho nariadenia č. 93/1950 Zb., o výstavbe obcí, ako i predpisov podľa nich vydaných.

§ 20

(1) Náhrada za škodu spôsobenú ochrannými opatreniami podľa tohto zákona sa neposkytuje. Ministerstvo zdravotníctva môže z dôvodov hodných osobitného zreteľa poskytnúť podporu na krytie takej škody.

(2) Za vzorky odobraté pre účely vyšetrenia sa náhrada neposkytuje.

(3) Škodu spôsobenú pri vykonávaní vyšetrení nahradí Ministerstvo zdravotníctva.

§ 21

Na konanie o územnom pláne a výstavbe obcí na území kúpeľného miesta a jeho okolí, ako i na území, kde sú prírodné liečivé zdroje, musia sa prizvať zdravotné odbory rád zúčastnených národných výborov. Bez ich súhlasu nemožno územný plán pre tieto územia schváliť.

§ 22

Kúpeľné územia a ochranné pásma na ochranu prírodných liečebných kúpeľov a prírodných liečivých zdrojov sa vyznačia v katastrálnej mape.

§ 23

Kúpeľné miesta a prírodné liečivé zdroje, uznané podľa doterajších predpisov, sa považujú za kúpeľné miesta a prírodné liečivé zdroje podľa tohto zákona.

§ 24

Vláda, prípadne orgány ňou poverené, môžu urobiť opatrenia pre nerušený prechod na novú organizáciu národných výborov vo významných kúpeľných miestach.

§ 25

Doterajšie predpisy o veciach upravených týmto zákonom, najmä vládne nariadenie č. 223/1939 Zb., o ochrane prírodných liečivých zdrojov, sa zrušujú.

§ 26

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia; vykonajú ho všetci členovia vlády.

Široký v. r.

aj namiesto prezidenta republiky podľa § 72 ods. 2 ústavy

Fierlinger v. r.

Dr. Dolanský v. r.

Gen. arm. dr. Čepička v. r.

Kopecký v. r.

Inž. Jankovcová v. r.

Dr. Škoda v. r.

Barák v. r.

Inž. Šimůnek v. r.

Dr. Kyselý v. r.

Plojhar v. r.

Dr. Šlechta v. r.

David v. r.

Ďuriš v. r.

Krajčír v. r.

Krosnář v. r.

Machačová v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Poláček v. r.

Štoll v. r.

Uher v. r.

Beran v. r.

Jonáš v. r.

Reitmajer v. r.

Smida v. r.

Dr. Bartuška v. r.

Dvořák v. r.

Dr. Kahuda v. r.

Málek v. r.

Maurer v. r.

Dr. Neuman v. r.

Pospíšil v. r.

Inž. Púčik v. r.

Dr. Vlasák v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.